

УДК 7.012А. М. Король

викладач кафедри образотворчого мистецтва
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ «ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН»

В епоху інформаційного суспільства значення графічного дизайну важко переоцінити. Всілякі носії інформації – книги, журнали, газети, постери, упаковка, вивіски, біг-борди, телевізійна графіка, дорожні та товарні знаки оточують людину буквально на кожному кроці. Без перебільшення можна говорити про те, що графічний дизайн сьогодні є реальним чинником формування візуального контексту сучасності, оскільки візуалізація інформації була й залишається головною задачею графічного дизайну.

Питання графічного дизайну порушуються у фундаментальних працях з історії, теорії й стилістики дизайну: В. Я. Даниленка [2], П. М. Татіївського [6], О. М. Хмельовського [7]. Зазначені видання є досить цінними для вивчення історії дизайну, у тому числі графічного, стилів і напрямків, що існували та існують у дизайні, але в той же час проблеми сутності поняття «графічний дизайн» мало висвітлювалися авторами цих публікацій.

Серед зарубіжних дослідників графічного дизайну слід відзначити роботу К. Ньюарка «Что такое графический дизайн?» [3], де приводяться дефініції графічного дизайну та його складових, розглядаються інструменти й принципи дизайнерської діяльності.

Отже, вивчення спеціальної літератури з графічного дизайну показує, що поняття «графічний дизайн» досі залишається недостатньо вивченим.

Поняття «графічний дизайн» складається з двох слів: графіка та дизайн. Що стосується поняття «графіки», то тут слід виділити визначення цього терміну, які пов'язують специфіку цього виду образотворчого мистецтва з її технологічними і художньо-образними особливостями – умовністю, доступністю, тиражністю і деякими іншими, що традиційно існують і з'явилися

останнім часом на хвилі бурхливого розвитку технологій виробництва друкованої продукції.

Графіка (від грецького «*ggar*кіко», «*ggar*ко» – пишу, креслю, малюю) – це вид образотворчого мистецтва, головним зображувальним засобом якого є однотонний малюнок, виконаний переважно на папері олівцем, пером, пензлем або іншим матеріалом, можливо віддрукований потім поліграфічним способом, переважно на папері (естамп) [4, С. 304].

В українській мові слово «дизайн» використовується для позначення широкого кола явищ. Якщо ми скористаємося сучасними словниками, то помітимо різні підходи до визначення цього поняття: «Дизайн – художнє конструювання та оформлення речей (знарядь праці, промислової продукції та інтер'єру). Мистецтво дизайну – художньо-конструкторська діяльність, спрямована на створення нових видів і типів виробів, які відповідали б вимогам суспільства (корисності, зручності в експлуатації, краси і т. ін.). Відповідна галузь мистецтва і наукового знання; технічна естетика.» [1, С. 294].

Розглядаючи графічний дизайн, необхідно зазначити, що він є продовженням багатовікових традицій і одним з найбільш поширених видів дизайнерської творчості. Отримавши разом з розвитком реклами на початку ХХ ст. певне піднесення, графічний дизайн сьогодні впливає практично на всі сфери життя суспільства [2, С. 56].

До традиційних видів книжкового та плакатного оформлення, розробки упаковок, етикеток, фірмових знаків та фірмових стилів, шрифтів, спочатку додалася комунікативна вітка: в інтер'єрах приміщень, на просторах населених пунктів та вулицях. Пізніше – заставки, рекламні ролики на телебаченні, а в останній час – комп'ютерний дизайн.

Таким чином, графічний дизайн є синтетичною творчою діяльністю, яка використовує сучасні засоби передачі інформації і базується на традиціях мистецтва графіки.

Завданням діяльності дизайнера-графіка за визначенням А. Хофмана, є «... Наочне зображення повідомлень, подій, ідей і цінностей всякого роду».

Трансформація графічного дизайну в дизайн візуальних комунікацій - проектування складних об'єктів систем нового типу – привело до створення візуальних текстів, як основи спілкування. Візуальний текст – це будь-який об'єкт, що зорозво сприймається і розуміється як деяка знакова система (символ, зображення, етикетка, фірмовий стиль і багато що інше). Візуальна комунікація, подібно до всякої іншої, здійснюється за допомогою мови, в якій існує текст як одиничне повідомлення [5, С. 9].

У ході проведеного дослідження ми дійшли висновку, що графічний дизайн – це художньо-проектна діяльність, основним засобом якої є графіка. Мета цієї діяльності – візуалізація інформації, призначена для масового поширення за допомогою поліграфії, кіно, телебачення, а також створення графічних елементів для промислових виробів і предметного середовища.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. Ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.: іл С. 294
2. Даниленко В. Я. Дизайн : підручник / Даниленко Віктор Якович. – Х. : ХДАДМ, 2003. – 320 с.
3. КвентинНьюарк. Чтотакоєграфический дизайн? Руководство по дизайну / КвентинНьюарк – М. : АСТ, Астрель, 2005
4. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: підручник / Михайло Куленко – К. : Кондор, 2006. – 492 с.
5. Лесняк В. Графический дизайн (основыпрофессии) / Віктор Лесняк – К. : Биос Дизайн Букс, 2009. – 416 с.
6. Татіївський П. М. Особливості становлення та перспективи розвитку дизайну в Україні : Дис... канд. техн. наук : 05.01.03 / НАН України; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського / Татіївський Петро Михайлович. – К., 2002. – 190 арк. – Бібліогр. : арк. 159–163.
7. Хмельовський О. М. Графічний дизайн : навч. посібник / О. М. Хмельовський. – Луцьк : Терен, 2008. – 160 с.